

Club Excursionista de Gràcia

OCTUBRE
DESEMBRE
2 0 0 8

PASSATGE MULET, 4

08006 BARCELONA

TEL: 93 237 86 59

FAX: 93 237 31 48

"MAI ENRERA"

Publicació degana de la premsa de Gràcia

Creu de Sant Jordi 1992 - Medalla d'Honor de Barcelona 2004

Butlletí social

XXVI Any - 2a. Època, núm. 104

Fundat l'any 1922

Fotografia aèria del **Càmping La Rouvière-Les Pins**, del poble de **Vagnas** (regió de l'Ardèche, sud de França)

St. Martí
d'Aedèche

Pont d'Arc,
esculpit per les
aigües de
l'Ardèche

PRESENTACIÓ DE LA MATAGALLS-MONTSERRAT 2008 AL PARLAMENT DE CATALUNYA

MATAGALLS - MONTSERRAT (Fotos de Salva Pou)

EDITORIAL

Encetem el mes de setembre amb forces recuperades que ens permetran afrontar les fites properes amb il·lusió, el treball desenvolupat al llarg del primer semestre per la Comissió Matagalls Montserrat en l'organització i les noves aplicacions que han donat com ha resultat poder fer un salt qualitatiu en la forma d'inscriure's, fet que ha quedat palès en el moment que quan encara falten 18 dies, l'horari de sortida està ja exhaurit.

El nostre compromís en la conservació de l'entorn ens obliga a ser coherents amb el nostre lema de "marxa neta" és cert que moltes persones es quedaran sense participar enguany però hem de ser realistes i tenir clar que no ens podem aventurar a deixar que aquestes activitats sobrepassin la capacitat d'autocontrol. Per la nostra part, amb el seguiment que com organització ens pertoca, tenim l'obligació de posar els mitjans adients per donar el màxim de garanties per la seguretat de tothom que hi participa, bombers, mossos, Remer, ambulàncies, Hospital General de Catalunya i una organització de més de 240 persones que es dediquen sense ànim de lucre, però fent seva aquesta històrica travessa en cos i ànima ens ha fet arribar a aquesta 29a edició amb una il·lusió encomiable que ens dona prou força per arribar a la 30a amb ganes de celebració. Tanmateix a través d'aquestes línies, us voldria demanar a vosaltres que estimeu la nostra entitat que va camí del seu centenari, que us incorporéssiu als grups de treball que fan del nostre club una entitat vinculada molt estretament a la societat gracienc i barcelonina.

Un altre aspecte a tenir molt present, és la prevenció en les activitats a la muntanya, arriba la tardor i els canvis climatològics són a la porta de la nostra geografia i els equips de rescats de la Generalitat en cas de continuar l'increment de la seva demanda es veuran obligats a passar factura per les actuacions que es produeixen per negligència de qui desenvolupa les activitats. Si bé és cert que moltes de les demandes vénen per part de col·lectius que encara estan distants del món excursionista, malgrat aquesta circumstància haurem d'estar pendent de l'evolució de la iniciativa de cobrament per part de les institucions i que no es converteixi en 'cafè per a tothom' o 'factura per a tothom'. Per la nostra part seguim treballant per difondre les jornades de prevenció en l'àmbit de l'esport amb un apartat específic de la muntanya, on Edurne Pasaban, ens donarà la seva visió de com evolucionaran les mesures preventives en un futur pròxim, així doncs, qui tingui interès a com millorar la pràctica alpinística des del vessant de la seguretat, queda convidat el proper mes de novembre.

Un altre aspecte d'activitats és la cultural que a través de la Fira del llibre de Collsacabra, la nostra entitat desenvoluparà la taula rodona sobre les dones i el món de la muntanya, taula que serà moderada pel periodista Antoni Basses, on primeres dones del món de la muntanya donaran la seva visió de futur en la pràctica esportiva femenina en general i alpinística en particular.

Destacar també, el cicle de pel·lícules Josep M. Rodes que amb una nova col·lecció d'aportacions del setè art, ens faran gaudir de les experiències que han quedat registrades al llarg de l'història. No us vull anticipar els títols atès que en la presentació que es farà a finals de setembre, també us farem arribar el calendari i ponents que ens acompanyaran.

No es pot oblidar el cicle d'audiovisuals que cada dia demostra la capacitat dels nostres socis i sòcies per compaginar les activitats alpinístiques amb la preparació de reportatges que cada dia són més acurats i amb més adeptes, recollint moments de joia i també d'altres inquietuds que es fan recordar que som humans.

Per la part cultural és de consciència destacar el concert de primavera a càrrec de la nostra coral "Cantaire Muntanyencs" que amb Víctor Barbe com a director, van homenatjar el nostre soci d'honor Albert Monsons.

Tal com deia un professor que vaig tenir, a part de preparar els projectes i desenvolupar-los de forma correcta, era tan o més important la seva difusió i per tant cal reconèixer l'esforç que està desenvolupant Guillem Martín amb el butlletí i Dolors Lázaro amb la revista per la seva continuïtat amb què la nostra finestra a la societat està garantida i que continuen sense defallir i amb els quals comptem per al futur. I parlant de finestres i comunicació us convidem a utilitzar i alimentar el nostre web www.cegracia.cat, que volem que sigui una plataforma de difusió, però també d'opinió on ens ajudeu a millorar cada dia i també a difondre les vostres activitats o inquietuds.

Finalment i si tot acaba en el termini previst, podrem presentar en el proper festival de Torelló la pel·lícula *Cho Oyu en menys de 24 hores* realitzada per Víctor Riverola i patrocinada per la nostra entitat. Cal dir que també està en marxa la pel·lícula *Barcelona 2008 a l'Everest* del Club Excursionista de Gràcia i que un cop finalitzada se'n farà un passi específic per a la nostra entitat.

Així doncs i tal com comentava, m'agradaria comptar amb la vostra participació en el que considereu adient i que el Club Excursionista de Gràcia gaudeix de la vostra col·laboració.

Francesc Sanahuja i Toledano

AGENDA

OCTUBRE

4 i 5, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides d'Alta Muntanya
Bessiberri Sud (3030 m) i Comaloforno (3033 m)
Coordinador: José M. Vicente.

4 i 5, dissabte i diumenge

Secció Cultural
Fira del Llibre de Muntanya a Rupit - Pruit

4 i 5, dissabte i diumenge

GIE Espeleologia Massís del Perelló (França)
Avencs: Cortal de la llana, Barranc gran de Perellós i una altra cavitat per determinar.

11 i 12, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides de BTT.
BTT Ruta del Císter, Montblanc
Coordinador: Aureli Arrufat - 130 km - Nivell Mig.

16, dijous a les 21:30h

Secció de Muntanya. Cicle d'audiovisuals Buch i Parera
Gavarnie i Bretxa de Rotllan
A càrrec de Jaume Asensio i David Moreno.

19, diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides de Senderisme.
Senders GR 241 Borredà - Cobert de Puigcercós
Coordinador: Roger Lloses.

25 i 26, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Cicle sortides de Mitja Muntanya.
Travessa del Crestall del Montsià i Serra del Boix
Coordinadora: Pili Vendrell.

NOVEMBRE

2, diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides de Senderisme.
Senders Penyalgosa
Coordinador: Roger Lloses.

8 i 9, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides d'Alta Muntanya.
Pic de l'Alba 3118 m
Coordinador: Xavi Mestres.

16, diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides de BTT.
El Solsonès
Coordinador: Ricard Martínez.

16, diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides de Senderisme.
GR 241 Sant Jaume de Frontanyà - La Nou de Berguedà
Coordinador: Roger Lloses.

20, dijous, a les 21:30h

Secció de Muntanya. Cicle d'audiovisuals Buch i Parera.
Perú, país de contrastos
A càrrec de Pere Artís, Muntsa Padró, David Garcia i Marc Janeras.

29 i 30, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Cicle sortides de Mitja Muntanya.
Comanegra i Pic de les Bruixes
Coordinador: Francisco J. Romero.

DESEMBRE

13 i 14, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides d'Alta Muntanya
Pic de l'Infern 2860 m
Coordinador: Andres Chinchilla.

18, dijous a les 21:30h

Secció de Muntanya. Cicle d'audiovisuals Buch i Parera
Audiovisual Everest 2008
A càrrec de Xavier Aymar i Xavier Arias.

20 i 21, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Cicle sortides de Mitja Muntanya
Ports de Tortosa
Coordinadora: Pilar Lopez.

21, diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides de Senderisme.
GR 241 Cobert de Puigcercós - Sant Jaume de Frontanyà
Coordinador: Roger Lloses.

GENER 2009

3 i 4, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides d'Alta Muntanya.
Travessa Ull de Ter - Núria 2235 m - 1967 m
Coordinador: Àlex Duran.

18, diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides de Senderisme.
GR 241 La Nou de Berguedà - Borredà
Coordinador: Roger Lloses.

24 i 25, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Cicle sortides de Mitja Muntanya.
Plateau de Beille i Chioula (Ariège)
Coordinadora: Ingrid Corominas. Sortida prevista per fer amb raquetes de neu o esquís

31 i 1 de febrer, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides d'Alta Muntanya.
Pic Torreta 2951 m Bessiberri
Coordinador: Xavi Mestres.

31 i 1 de febrer, dissabte i diumenge

Secció de Muntanya. Cicle de sortides de Senderisme.
Serra de Guara
Coordinador: Roger Lloses.

**INFORMACIÓ ACTUALITZADA DE LES ACTIVITATAS
DEL CLUB PODEU VEU-RE-LA A www.cegracia.cat**

CARNET FEDERACIÓ 2009

A finals de novembre ja podreu passar per Secretaria, de dilluns a dijous, de les 18:00 a les 21:30

CULTURAL

XXIX APLEC PATRIÒTIC AL PI DE LES TRES BRANQUES (Berguedà)

Diumenge 20 de juliol del 2008

Un any més s'ha celebrat aquest aplec al Pi de les Tres Branques. Enguany s'hi ha commemorat el 800 aniversari del naixement del rei Jaume I el Conqueridor, el rei que ens uneix a tots. S'hi van llegir missatges de representants culturals d'arreu dels Països Catalans. Montpeller, València, la Catalunya Nord, Mallorca, la Franja de Ponent i Andorra s'hi van adherir.

catalanooccitana i les relacions que haurien de relligar les dues comarques. Els assistents occitans són més nombrosos cada any, potser el doble que els catalans. Des del 2006 s'hissen les dues banderes al mig del port.

Els organitzadors són els ajuntaments d'Esterrí d'Àneu i el de l'Alt Àneu per part catalana, i per part occitana els de Pàmies, Tolosa, etc. Entre els col·laboradors catalans també hi forma part el nostre Club i els Trabucaires de Gràcia, que són qui disparen els trets d'honor a les banderes.

Segueixen uns actes de germanor, amb intercanvis de productes típics dels dos costats: formatge, vins, licors, etc. S'hi fan danses occitanes per a tothom, interpretades pels acordionistes del Fogal de Foix, els del Pirineu i també de Barcelona.

Finalment, sota la mirada de les àguiles que planegen sobre el port, es va formar una gran rotllana per cantar Els adéus, que tancarà un dia inoblidable de germanor i de frairetat.

DIADA 11 DE SETEMBRE DEL 2008

OFRENA FLORAL AL MONUMENT DE RAFAEL CASANOVA I COMES

L'organització, perfecta, a càrrec de l'ajuntament de Castellà del Riu, l'Ajuntament de Berga i els Geganters d'Espinalbet. La trobada, nombrosa, ha estat esperançadora, ja que es va viure una jornada distesa amb assistència de grups de jovent vinguts de molts llocs. A més

de les sardanes, la música i els jocs, hi va haver parades de llibres, d'història, de literatura, segells, etc... També hi va haver tallers per a infants i bitlles a càrrec d'Òmnium Cultural de Vic.

Recordant Jaume I, un nen de sis anys va representar Jaume I infant, quan el savi i prudent mestre dels Templers, Guillem de Montrodon, se'n va fer càrrec i l'instal·là al castell de Montsó. La seva mare, Maria de Montpeller, havia deixat escrit que fossin els templers qui en tinguessin tutela fins a la pubertat.

Acabada la jornada ens vàrem acomiadar del Pi Vell, fent una visita al Pi Jove, emblema d'esperança per al futur.

Maria Dolors Lázaro

XXI PUJADA AL PORT DE SALAU

Per la llengua i l'amistat occitanocatalana

Des de fa 20 anys el primer diumenge d'agost es puja al Port de Salau (2.010 metres d'altitud) per les dues vessants del Pirineu, del Pallars Sobirà i de l'Arieja (Occitània). S'hi reivindica la cultura comuna

Un any més hem participat en l'homenatge al monument de Rafael Casanova, junt amb el món excursionista i entitats de Gràcia.

Dolors Lázaro.

FINCA SANSALVADOR, NOVA SEU DEL TALLER D'HISTÒRIA DE GRÀCIA

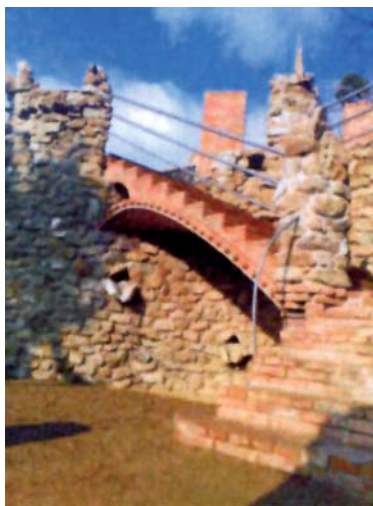
Tot just encetat el segle XX el doctor Salvador Sansalvador va adquirir un solar de forma allargada i pendent cap al sud, a la vora del que ara és el parc de la Creueta del Coll. La intenció del Doctor Sansalvador era destinar el solar de baix, amb façana al passeig de la Mare de Déu del Coll, a la seva residència d'estiu.

La finca Sansalvador és un dels primers encàrrecs que Jujol va rebre com a arquitecte. El projecte Jujol constava d'un habitatge per al porter —a la part

baixa del solar—, un jardí de muntanya i una torre d'estiueig a la part més alta. Les obres s'iniciaren l'any 1909. Durant les obres es va practicar un pou al terreny per proveir-lo d'aigua. En analitzar l'aigua s'hi van trobar rastres negligibles d'activitat radiològica, i com que en aquella època de noves descobertes científiques —feia pocs anys que Marie Curie havia aconseguit els premis Nobel de Física i Química— hi havia qui pensava que la radioactivitat era bona, es va decidir exagerar les propietats de l'aigua per explotar-la i comercialitzar-la amb el nom d'Aigua Radial.

Jujol va practicar una sèrie de galeries subterrànies per accedir millor al pou i situar-hi la planta envasadora. Totaixò va ajornar definitivament la construcció de la torre d'estiueig de la família Sansalvador. Al cap d'uns anys el pou d'aigua es va assecar i el negoci es va acabar. Els hereus del doctor

Sansalvador van cedir llavors la finca a l'Ajuntament de Barcelona, junt amb els plànols originals, l'antigal·licència d'obres i una col·lecció de fotografies de l'època, que han permès restaurar elements originals ja desapareguts.

Dins aquesta finca s'hi pot constatar la gran capacitat creadora de Jujol. Per

exemple, una magnífica reixa de ferro forjat, resolta amb formes de branques espinoses i cordes lligades que evidencien una manipulació senzilla i alhora plena de sensibilitat per part de Jujol. També les escales, murets, baranes, bancs i jardineres són dignes de menció.

La relació entre el mestre Gaudí i el deixeble Josep Maria Jujol va ser fecunda, però hi havia qui es queixava que les intervencions de Jujol eren massa agosarades. Gaudí responia que tenien raó, però què hi podia fer ell, si Jujol era "com un gat que fa la seva feina com no és d'esperar". És per aquest motiu que la Casa Sansalvador i les seves galeries mereixen ben bé una visita.

Pròximament serà la seu del taller d'història de Gràcia, des d'on s'organitzaran visites, tertúlies, fòrums, exposicions i recorreguts històrics per la nostra vila i a les quals hi sereu tots convidats.

Maria Dolors Lázaro i Palau

Finca Sansalvador 1909

Obra Social "la Caixa"

MATAGALLS - MONTSERRAT

PRESENTACIÓ DE LA MATAGALLS- MONTSERRAT 2008 AL PARLAMENT DE CATALUNYA (2-09-2008)

Molt Honorable Sr. Benach, Sr. Muñiz, Sr. Fontdevila, Francesc, autoritats, consocis, companys muntanyencs, amics,

Situem-nos a l'any 1958. Tres socis del Club Excursionista de Gràcia es van llançar a l'aventura de desempolsar un repte, que va crear i assolir en Mossèn Jaume Oliveres, aquell capellà agosarat i pioner en l'escalada del nostre país i, malgrat tot, poc conegut a nivell popular. Havien de retrobar el camí que ell ja va traçar al 1904, entre l'entranyable cim del Matagalls i el simbòlic monestir de Montserrat. Van ser tenaços, i el 15 de setembre del 62, al sisè intent, ho van aconseguir. Aquesta tenacitat, carregada de tossudesia i de bellíssima obsessió, és el que va donar com a fruit la Mm, l'any 1972. I aquesta mateixa tenacitat es va barrejar amb l'afany de la perfecció impossible i l'esperit de millora i innovació constants, es va amanir amb una energia vital inesgotable i la recepta es va completar amb una passió innegociable a l'hora d'invertir hores i hores en una activitat sense més interès que la d'alimentar la voraç il·lusió... I tot això ha perdurat al llarg de 36 anys (vint-i-nou edicions), conduït encara per algunes de les mateixes persones que van iniciar aquest projecte i per les successives noves generacions que s'han vist contagiades i enganxades per l'enriquidor repte d'organitzar la Matagalls.

Són molts anys al llarg dels quals s'han hagut de canviar aspectes importants dins la logística organitzativa de la prova, tant per adaptar-se a la pròpia evolució de la travessa com per avançar al ritme de la societat i segons les seves exigències. Des dels 159 inscrits del 1972 fins als 2.850 de la darrera edició, la Mm ha canviat molt. Potser algun dels assistents no sap que les primeres Matagalls, fins al 1988, eren sense avituallaments i, per tant, calia carregar-s'ho tot a l'esquena; o que fins al 1989 la Mm es realitzava cada dos anys; o que el full de ruta, aquest cartronet que es forada a cada control de pas, no existia en les primeres edicions, sinó que cada participant havia de certificar el seu pas per cada control amb la seva signatura; o que el sistema de sortida actual per minut es va idear al 2002; o que la cura per la protecció dels entorns fràgils ens ha fet modificar alguns trams, seguint els consells mediambientals del servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona. De fet, si recopilem els canvis de recorregut, han estat

nombrosos i per causes ben diverses: des d'incendis, al 88, o pluges torrencials al 2000, que ens van fer variar la pujada a Montserrat en dues ocasions, fins a canvis a causa del pas per propietats privades (citem com un cas curiós la creació d'un nou centre de ioga, que va fer incompatible la seva existència amb el pas de tanta gent), passant per modificacions pensades per garantir la seguretat dels participants (la pujada als cingles del Bertí pel grau de tres quarts). De fet, fa 14 anys que no es travessava el Pla de la Calma, i fins fa 10 calia pujar al Matagalls abans d'encetar els 83 km.

També és curiós recordar que no sempre s'ha donat el trofeu als classificats i classificades en el moment de l'arribada, sinó que durant uns anys es feia un lliurament oficial de premis a la nostra seu social que, evidentment, aviat se'ns va quedar petita... Recordant, de vegades ens preguntem com ho podíem fer abans. Fins fa ben poc, per exemple, per tenir les dades dels participants calia teclejar-les una a una durant mesos a partir de les fitxes escrites a mà que ells ens lliuraven (us imagineu, quina paciència... gairebé tres mil adreces, telèfons, DNI...).

Doncs bé, aquest any també hem volgut completar un gran canvi. Després de moltes anàlisis dels problemes, dubtes i hores de feina hem aconseguit donar una tombarella més. Hem pogut introduir dins la Mm les facilitats que ens ofereix la tecnologia actual. Hem informatitzat del tot el procés d'inscripció, pagament i assignació d'horaris de sortida, una innovació important i irreversible que ja feia temps que nosaltres mateixos ens exigíem, per millorar l'eficiència i la fiabilitat de l'obtenció de dades i per satisfer una necessitat expressada cada cop més pels participants en els darrers anys.

Molt lligada a això trobem la introducció de la lectura per codi de barres a la sortida i a l'arribada, un mètode ràpid i segur de fer el control als dos extrems de la prova, i que esperem poder estendre als altres punts de control de pas progressivament. I com a traca final, la nova capacitat de fer el seguiment de la traça de la prova mitjançant el GPS i la telefonia mòbil, tal com ens ha explicat el Sr. Josep Ventura, de GeoVirtual, que obre tot un món de possibilitats.

La Mm evoluciona, es mou, és un ésser viu i vital que obté la seva energia d'un recurs imprescindible: el compromís. La Matagalls no seria el que és i ha estat fins ara sense el compromís: el compromís dels seus organitzadors i organitzadores al llarg de pràcticament tot l'any; el compromís dels voluntaris i voluntàries que prenen com a seva una o diverses tasques, un any rere l'altre fins a poder comptar en alguns casos totes les edicions de la Mm; el compromís de les entitats públiques, empreses privades i cossos de voluntaris que han estat constants en el seu suport al llarg de tants anys; el compromís dels participants fidels, que ens han fet créixer i ens han forçat a millorar, oferint-nos a canvi el seu reconeixement i agraïment, el seu

esforç i la seva capacitat de gaudir intensament de la nostra exigent revetlla excursionista.

El compromís... El compromís és un concepte que fàcilment es pot associar a la manca de llibertat, oi? No hi estic d'acord. El compromís és tot un regal per a l'experiència vital, sempre que sigui triat per la lliure decisió personal. I és realment enriquidor i t'omple d'una intensa satisfacció. Pensem com es deuen sentir els voluntaris i voluntàries i els col·laboradors incondicionals de la Matagalls quan miren enrere i veuen el que han construït al llarg dels seus anys de treball, constància i il·lusió. Deu ser tot un goig constatar això, gairebé un orgull de progenitors, que veuen com la seva criatura es fa gran i formosa.

Permeteu-me la llicència: jo, personalment, com a seguidora de les marxes de resistència i com a cap visible de l'immens iceberg que és la Mm, vull agrair, amb paraules que no són suficients, aquest compromís present al llarg d'aquests 36 anys de Mm. Vull agrair a tots i a totes els que heu construït la nostra Matagalls, i vull dir endavant! Perquè aquest compromís és, d'una altra banda, una manifestació

viva i dinàmica de la capacitat de la societat d'abocar els seus esforços per assolir, en col·lectivitat, un objectiu mancat d'interès materialista. L'altruisme és una peça fonamental dins l'engranatge que fa que la nostra societat sigui bona i mantingui les distàncies amb el materialisme i el mercantilisme més agressius.

Formar part d'un símbol viu, ser un dels banderers d'una sèrie de valors que la nostra societat no hauria de deixar mai de banda, és tot un orgull. Sigueu conscients d'això i assaboriu l'orgull. El voluntariat i el voluntarisme són necessaris per construir un món agradable, una societat de qualitat i un futur d'evolució positiva.

Gaudim un any més de la Matagalls i del que representa. Aboquem-hi la nostra energia, esforç, il·lusió i alegria de formar-ne part. I anem-nos preparant per, el 2009, festejar la nostra 30a edició.

Endavant, matagallers i matagalleres!

Pilar López

Club Excursionista de Gràcia

Passatge Mulet, 4 - 08006 Barcelona - Tel. 93 237 31 48 - Fax 93 237 31 48
e-mail: cegracia@cegracia.cat - web: http://www.cegracia.cat

Núm. 42129

Tot taló estripat o esmenat serà nul.
Caduca als TRES mesos

En cas de resultar premiat es farà efectiu a CAIXA DE SABADELL
Travessera de Gràcia, 77 o a la Seu del Club de dilluns a dijous de 19 a 22 h.

Donatiu: 0,50 €

Club Excursionista de Gràcia

Passatge Mulet, 4 - 08006 Barcelona - Tel. 93 237 31 48 - Fax 93 237 31 48
e-mail: cegracia@cegracia.cat - web: http://www.cegracia.cat

LOTERIA NACIONAL - SORTEIG DE NADAL

El possador interessa la quantitat d'**UN EURO AMB CINQUANTA CÈNTIMS (1,50 €)** en el bitllet

Núm. 42129

del sorteig que es celebrara a Madrid el dia 22 de desembre de 2008

Tot taló estripat o esmenat serà nul. Caduca als TRES mesos

Donatiu: 0,50 €

Decims en dipòsit i custòdia a la CAIXA DE SABADELL.
La CAIXA DE SABADELL declina tota responsabilitat a part del dipòsit i la custòdia dels dècims de la Loteria Nacional que li han estat confiats. En cas de resultar premiat es faran efectius a CAIXA DE SABADELL.
Travessera de Gràcia, 77 o a la Seu del Club de dilluns a dijous de 19 a 22 h.

Caixa Sabadell

MUNTANYA

ESPATLLA D'ANETO (3.343 m) I ANETO (3.404 m)

Els passats 10 i 11 de juny vam fer la darrera sortida del cicle d'esquí de muntanya, amb un èxit total a desgrat del que s'havia avançat de la temporada de neu.

Ascensió realitzada per: Raül, Teresa Larrieu, Gregory, Enric Tomás i Rosa Salas.

En principi estava programada per als 3 i 4 de maig, però les benèfiques i agraiïdes pluges de maig ens van fer endarrerir una i una altra vegada la sortida. Però no ens donem per vençuts així com així, i al final, a mitjans de juny i esgotant la temporada, va ser el moment de dur a terme la sortida. No ens en penedim, perquè vam trobar una neu inesperadament bona, una neu molt ben transformada amb un prim mantell de neu pols al damunt.

El dissabte arribem a la Basurta. La vall d'Aigualluts està esplèndida a la primavera. Tot és verd, les flors s'estenen com catifes pels prats i l'aigua brolla amb força i alegria. En un d'aquests prats muntem les tendes. L'Enric ens sorprèn amb la seva faceta culinària-sibarita preparant un saltat de verdures variades, que ha adquirit durant el viatge en un poble de l'horta de Lleida.

Vall d'Aigualluts

L'endemà ens llevem a les 5 del matí i sense estrès comencem a caminar a les 6:30 h. Hem de pujar per la vall de Barrancs fins assolir la Colladeta de Barrancs (2.497 m).

Des d'aquí no s'ha de baixar a la vall que tenim enfront, sinó que s'ha de flanquejar una mica per la nostra dreta i de seguida començar a guanyar alçada per la pala. Llavors arribarem a la gelera de Barrancs: cal pujar, pujar i pujar en direcció a la capçalera de la vall fins que ens queda a l'esquerra una pala dividida en dos per un ressalt rocallós transversal. Aquesta pala generalment

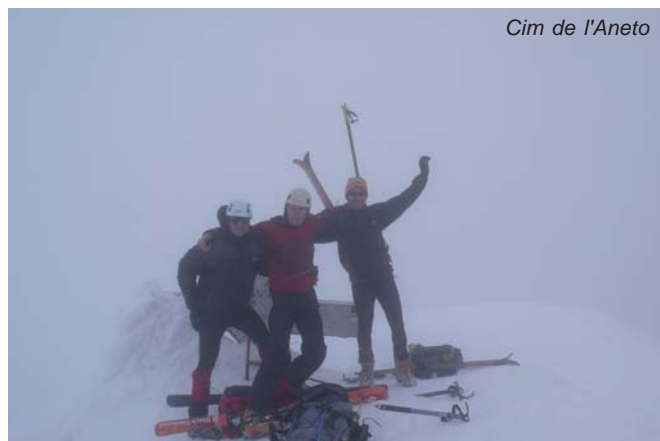
l'hauré de pujar amb grampons i piolet, excepte si hi ha molta neu i el pendent és més suau. Podem pujar-la per l'esquerra o per la dreta del ressalt rocallós, a la part superior de la qual ens situem sobre un llom que ens durà al cim del pic de l'Espatlla d'Aneto. Aquesta fase de l'ascensió li dona un toc de varietat i interès que ens fa assaborir més l'excursió a un cim tan conegut i reiteradament visitat.

Entre aquest cim i l'Aneto hi ha una cresta aèria però fàcil. Quan som en aquest punt comença a fer mal temps, tot seguint la previsió meteorològica que hem llegit; comença a fer vent i es va emboirant. Però nosaltres seguim endavant tot decidits. Assolim contents la creu de l'Aneto, que és en una gran part, enterrada per l'abundant neu. Fotos i felicitacions, i tirem avall, que fa fred.

Del cim al coll de Corones baixem en absoluta boira, avançant amb precaució i recorrent al GPS del Raül. Al coll de Corones passa al davant el mestre del descens, l'Enric, que, amb la brúixola a la mà, marca un ritme fluït i segur a desgrat de la boira, i així, en ple mes de juny, gaudim d'un descens d'Aneto que, personalment, és el que he fet en millors condicions de la meua vida.

Raül arribant al llom de l'Espatlla d'Aneto

Cim de l'Aneto

Ara sí que estem contents, ara sí que hem arrodonit la temporada d'esquí de muntanya...!

Recollim els trastos d'acampada, davallam a la Basurta i ens procurem el merescut dinar.

I aquí s'acaba el cicle d'esquí de muntanya 2007-2008, en què s'han fet sortides de diversos nivells de dificultat, amb bon temps, mal temps, riures i aventures.

Que passeu bon estiu, companys!

Rosa Salas Ricart

Gregory i Aneto al fons

NÚRIA - CARANÇÀ

La blava o la vermella?

Hauria pogut ser un goril·la electrocutat a la catenària, però potser no ho tenien al catàleg d'incidències. Era més creïble el fet que un cotxe havia caigut a la via des d'un pont, a Manlleu.

Aquest succés ens va tenir aturats a Vic més d'una hora, i això va possibilitar que en Phil, que pujava amb el tren del darrere, ens atrapés.

Cap a migdia iniciem des de Núria, a 1.964 m, degudament protegits del sol decididament estiuenc, la Carançà eXtrem (X de 10a edició). Malgrat les feixugues motxilles, un pas dignament alegre ens porta cap al coll de Noucreus, a 2.795 m, amb una paradeta prèvia a la seva coma. I sense les motxilles ens atensem al proper Pic de Noucreus, a 2.799 m. Encara hem de pujar els darrers 13 metres de desnivell fins el Pic de la Fossa del Gegant, a 2.808 m, abans de llançar-nos en caiguda lliure cap al coll de Carançà, a 2.723 m, i a la vall que li dona el nom.

El camí que baixa cap a l'Estany Blau reconeix content les petges d'aquells que hi van passar l'any anterior, embolcallats en la boira i amarats de pluja. Ara els regala el seu blau intens mentre el Pic de l'Infern, sentinella de pedra, vigila que tot vagi bé. Més avall, l'Estany Negre, parcialment envoltat del blanc de la neu, ens convida a aturar-nos a la seva vora. Un mos i una ajaguda general farceixen l'estona que hi romanem.

Alleugerits els estómacs i les espatlles, seguim amb el programari que l'operador ens ha introduït en connectar-nos al sistema. Els números verds cauen en cascada mentre nosaltres davallam sota els efectes de la píndola vermella... o era la blava?

El bon temps i el temps de vacances convida a la passejada general, així que anem trobant d'altres usuaris que van de bornada per la zona, amunt i avall. Què se n'haurà fet, de la forquilla, ara òrfena del seu origen i amb destí desconegut, a l'abast de qualsevol desaprensiu...? Passem l'Estany de les Truites, també anomenat Gran, o de Carançà, segons els mapes d'un costat o de l'altre.

Anem guanyant cansament mentre anem perdent alçada. El sol ja ens ha rostit les cames quan ens endinsem al bosc, i a la temuda pregunta de quant falta? ressona amb basarda la resposta mitja hora o una hora... Un gavatz malcarat ens diu que no som a Canet Platja perquè plantem les tendes a prop de la seva. Obviem això i la resta de bajanades que diu i ens acomodem allà on podem. L'entorn del Ras de Carançà, a 1.830 m, és ben ple de gent.

A la vora del foc on en Manel cuina els botifarrons celebrem els aniversaris de la Laia (de Can Colomer) i en Xavi regant-

ho amb vi, negre com la nit. Abans, l'ase del guarda del refugi s'ha cruspit el pa, amb bossa i tot, de l'Enric. El senyor Smith canvia d'identitat i es multiplica en forma de vaca, però sense ulleres; fóra estrany, oi? I en Morfeu només se'ns apareix en somnis.

A dos quarts de vuit del matí el sol ja inunda les tendes i s'escampa pel pla. Acabades les ablucions i l'esmorzar i recollits els estris ens disposem a continuar la travessia. A dos quarts de deu fa mitja hora que caminem; de les tres hores anunciades, el cartell que trobem ens fa saber que en manquen quatre fins l'aparcament... Mitja hora o una hora... En ordenada fila índia ens desplaçem en silenci pel mig del bosc, potser amoinats per la forquilla...? I de sobte ens trobem la primera passarel·la; a partir d'ara tot seran ponts i passarel·les, o potser encara no... Quan després d'una bona estona trobem la segona passarel·la comença el joc. Desafiant el vertigen encetem una dansa damunt les aigües de la Carançà per camins metàl·lics que pengen d'un fil. L'aigua s'amaga dins un gran pou i pren un camí diferent. El nostre, excavat a la roca, vola en línia recta mentre el riu es perd gorja avall.

Al petit poble de Toès, a la comarca del Conflent, ens retrobem amb el riu i donem per acabada la travessia. Alguns aprofiten per fer una remullada. Cervesa, panaché i embotit per fer passar la set i la gana fins que en Jean Claude no ens dugui a l'estació de Puigcerdà.

La desena edició de la Núria – Carançà ha estat un èxit rotund, sense excepcions.

Assegut al seient del tren miro amb sorpresa el portaequipatges; allà on abans hi havia la forquilla, ara hi veig la Laia... Quina píndola m'he pres?

Carançà eXtrem
28 i 29 de juny de 2008

Carles, Enric, Esther, José Miguel, Laia, Laia, Laia, Manel, Phil, Xavi i Ramon.

Ramon G. Aymamí

Ajuntament de Barcelona

UN BANYET A L'ESTANY DE MONTMALÚS

El taxista que ens retorna al Carles i a mi a buscar els cotxes ens explica una història de quan era contrabandista. Duia farcells de 36 kg de tabac, a peu, generalment cap a Catalunya. La ruta més llarga era la de Berga, en què hi esmerçaven una setmana per arribar-hi. Sovint deixaven Andorra des de Les Escaldes, pel camí d'Entremesaigües.

Amb les motxilles bastant menys feixugues i sota un bon sol iniciem la nostra excursió per aquest mateix camí, a la cota 1.220 aproximadament. L'objectiu d'avui és arribar a l'estany de Montmalús.

Amb un pas tranquil però constant ens endinsem a la vall de Madriu i comencem a guanyar metres per la calçada romana que sembla l'empedrat camí que acull el GR7. Passem per les cases d'Entremesaigües, a 1.470 m, i Ràmio, a 1.600 m, abans de fer una breu aturada per remullar-nos la cara.

La natura se'ns mostra exuberant i ens regala els sentits amb els sons, colors i olors. De tant en tant ens creuem amb gent que baixa d'alguna via ferrada que hi deu haver per la zona. El casc penjant a la motxilla els delata. D'altra gent fa el mateix camí que nosaltres, sense saber-los les intencions. Els diferents refugis que hi ha en aquest tram del GR7/11 fan que el ventall de possibilitats sigui d'allò més ampli.

El doll de la deu del refugi de Fontverd, a 1.880 m, raja amb intermitència, moguda pels embats de les batregades de la muntanya. Tot just passada la Barraca de la Farga, a 1.950 m, ens aturem a dinar i a reposar una mica. Els mosquits, però, incansables companys de viatge, comencen a manifestar-se com a esperits omnipresents no desitjats. Què deia el Manel sobre no sé què de l'extermi...?

Dos ases a l'empara de l'ombra d'un pi solitari, a l'inici del Pla de l'Inglà, a 2.100 m, veuen torbat el seu no-fer-res al pas del nostre grup. Què pensaran de nosaltres? "Camacos", pixapins?

"Es fa pregar", ens diu la dona, que ja té una edat, ben a prop del refugi de Riu dels Orris, a 2.230 m. Quan hi arriba s'asseu al verd, cansada però amb la il·lusió que l'ha portada fins aquí. Reomplim les cantimplores abans de continuar la marxa, ara per un tram que s'enfila una mica més.

D'esquena a la fronterera Tossa Plana de Lles, caminem cap al nord-est, en direcció a l'estany de l'Illa, a 2.480 m. El seu refugi, tan gran com lleig, és una irresistible temptació per a alguns, però la força de la majoria és un bon ajut per a no caure-hi i prosseguir el nostre camí.

Al Port de Vallcivera, a 2.517 m, ens decidim per prendre el GR11. Arribarem a l'estany de Montmalús des del sud. Però ara se'ns presenta una nova temptació: al final del Pla de Vallcivera, a 2.300 m, hi ha una esplanada tan verda com estupenda, envoltada per un riu i un estanyol. En aquesta ocasió no som prou forts i hi caiem sense remissió. Hi plantem les tendes i ens disposem a passar-hi la nit. Abans encara ens podem fer un banyet, encara que sigui de peus.

El contacte amb la natura, i encara no ho sabem prou bé, està garantit. L'aplec del mosquit andorrà aquest any se

celebra al Pla de Vallcivera. Vinguts de totes les contrades del país dels Pirineus, es lliuren a una orgia desenfrenada de xuclades diverses en la superfície epidèrmica dels pobladors homínids del Pla, nòmades de cap de setmana.

Són quarts de quatre de la matinada quan el primer tro retruny a sobre nostre. Tot seguit comença l'espectacle de so, llum i aigua, que riu-te'n de les fonts de Montjuïc. L'espectacle dura una hora i escaig, temps infinit per a alguns; de les quatre tendes n'hi ha dues que en pateixen les conseqüències.

El sol treu el nas tímidament per entremig dels núvols, són les vuit del matí i ja es pot considerar l'opció de posar-nos en marxa. Un cop esmorzats, eixuts i recollits baixem uns metres abans de prendre el camí que ens menarà a l'estany de Montmalús, a 2.420 m, i al seu refugi, a 2.438 m, al qual arribem a corre-cuita per escapar-nos d'una breu però intensa pluja. Amb condicions més favorables s'assoleix l'objectiu de la sortida i els/les més valents/tes es banyen, de dalt a baix, a l'estany.

És el moment d'iniciar el retorn a casa. Ens allunyem de l'estany camí de la collada de Montmalús, a 2.707 m, on deixem les motxilles per atansar-nos al proper Pic de Montmalús, a 2.782 m, magnífic mirador de les muntanyes i valls que ens envolten. A partir d'aquí ja tot és baixada. Per un corriol fins l'estanyol sense nom a la cota 2.386, i després per les pistes d'esquí que han esbudellat el bosc i els camins, fins a Grau Roig, a 2.100 m, on, valorant altres opcions, donem per acabada la travessia.

Mentre esperem el taxi que recollirà els conductors, celebrem, amb unes clares i cerveses, l'èxit de l'excursió. Quan el taxista, en veure les motxilles, ens pregunta si venim d'una bona caminada, ens comenta que ell també n'havia fet de bones. I comença a explicar-nos una història...

Travessia vall de Madriu – Montmalús – Grau Roig
19 i 20 de juliol de 2008

Carles, Carme, Manel, Marc, Oana, Pedro, Rita, Sara i Ramon.

Enllaç fotos: <http://picasaweb.google.es/ramon.aymami/MadriuGrauRoigJuliol08>

Ramon G. Aymami

ENTAUATS, FEM SENDERISME

Acabada la temporada senderista és moment de fer-ne balanç. I una bona manera de fer-ho és entaular-se.

Desant l'equip de muntanya a casa i abillant-se per a l'ocasió, cinquanta-quatre d'entre els participants en el cicle de senders ens vam trobar el passat dimarts dia 2 de juliol al restaurant Sporting del carrer Maspons número 16. Només perquè consti escrit en aquest recull d'esdeveniments del dia a dia de l'entitat direm que va constar d'un menú amb el segon plat a escollir i un preu de vint euros, i que va satisfer els requeriments de qualitat, servei, cabuda (aspecte difícil de trobar dins la vila), aire condicionat i possibilitat de fer una projecció d'audiovisual.

Convocats a les nou del vespre, una estona abans ja se sentia el brogit des de la plaça del Sol. A les portes de les vacances bullen els projectes i l'excursionista camina abans de començar. Com? Verbalitzant aquests projectes. I no cal dir que el sopar es va fer a tants

caps, tants barrets, o sigui, un alegre guirigall.

Ja a les postres es va fer una presentació audiovisual del resum de l'activitat realitzada durant els nou mesos del curs. Han estat 13 activitats amb un total de 641 participants, hem caminat 214 km i s'han publicat quatre articles de la nostra temàtica al Butlletí. Prèviament s'havien fet unes votacions per escollir els destins de les sortides de dos i tres dies que hi ha programades. Això permeté definir i exposar el programaper a l'any vinent i cloure l'acte amb unes paraules del president del Club, que va agrair a tothom la seva participació, recordant la importància de la preparació i prevenció, i encoratjant-nos a continuar, si no millorar, la ja històrica implicació del Gràcia amb el senderisme.

Roger Lloses Huguet

Calendari 2008-2009

- 19 d'octubre de 2008 GR-241 Borredà-Cobert de Puigcercós, 15,0 km
- 1-2 de novembre de 2008 Penyagolosa (El Maestrat)
- 16 de novembre de 2008 GR-241 Sant Jaume Frontanyà-La Nou, 17,0 km
- 21 de desembre de 2008 GR-241 Cobert de Puigcercós-Sant Jaume de Frontanyà, 10,9 km
- 18 de gener de 2009 GR-241 La Nou-Borredà, 17,0 km
- 15 de febrer de 2009 GR-172 Montserrat-Renovació de la Flama de la Llengua
- 28 de feb.-1 març de 2009 Serra de Guara (Osca)
- 15 de març de 2009 GR-176 Navàs-Santa Fe de Valldeperes
- 19 d'abril de 2009 GR-176 Santa Fe Valldeperes-Sant Marçal de Puig-reig
- 1-2-3 de maig de 2009 Roquefort (Aveyron-França)
- 17 de maig de 2009 GR-176 Sant Marçal de Puigreig-Sant Pau de Pinós
- 21 de juny de 2009 GR-176 Sant Pau de Pinós-Navàs

CICLE D'AUDIOVISUALS JOSEP BUCH I PARERA

CAMINANT SOTA EL CEL DE TUSHITA

El 14 de febrer en Jepi Pasqual, l'Elena Martínez, la Pili Vendrell, en Ramon Orteu, l'Ingrid Corominas, la Montse Peramiqúel i la Sira Domènech ens van parlar de Tushita (cel del plaer), un lloc on les emanacions dels budes perfectes passen una darrera vida celestial abans d'esdevenir suprema emanació de buda i baixar a la terra a socórrer els humans.

Allí, ara hi habita Maitreya, el buda del futur, esperant que li arribi l'hora de venir-nos a ajudar.

Ens van apropar el Ladhak, una terra inhòspita i situada a unes alçades mínimes de 3.500 metres, on es van sentir molt a prop d'aquest cel. Un país de valls encimbellades i esquerpes, de gent senzilla, simpàtica i impregnada de gran espiritualitat, un lloc on

els vents de les altures t'escombren de la ment totes les cabòries; un indret solitari que et renova, et qüestiona i et fa vibrar.

NÒMADES DEL NÍGER: CURE SALÉE I GEREWOL

El dia 13 de març en Manel Castelló ens va portar als límits del Sàhara i del Sahel, on es mouen els Wodaabe, o Bororos, grup de l'ètnia Fulani o Peul, pastors i recol·lectors nòmades que viatgen tot l'any lliurement a la recerca de pastures.

Vam gaudir del seu festival de bellesa (conegut per Gerewol en diferents indrets enmig del Sahel, al Níger, i que té lloc a finals de la temporada de pluges), de la festa nòmada de la Cure Salée, de les muntanyes de l'Àir i

dels mercats de la riba del riu Níger.

EL GR AL KILIMANJARO

El 10 d'abril en Toni Vives, en Roger Llores i en Miquel Fabró ens van presentar el viatge que van fer en companyia d'altres socis del CEG a l'Àfrica oriental –Tanzània– per tal d'assolir el cim més alt d'aquell continent, el Kilimanjaro, de 5.895 metres. Una aproximació a la muntanya seguint la ruta Marangu i una ben planificada aclimatació permeteren que quasi tots els participants arribessin a trepitjar el mític cim.

Amb aquesta ascensió, al juliol de 2007, es va voler col·laborar en els actes d'aniversari del CEG i també en les 65 ascensions del GEDE també en el seu aniversari.

D'altra banda també ens va apropar alguns dels parcs naturals més interessants del planeta i l'illa de Zanzíbar.

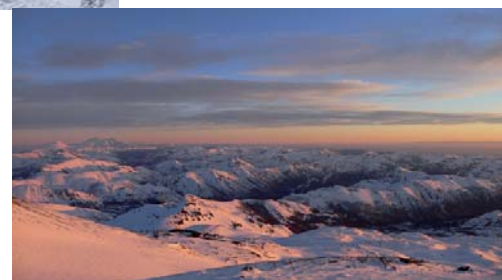
BENVINGUTS A LA CASA DE PILLÁN!

El 15 de maig en Roger Llorenç, en Joel Mesas, l'Elisabet Riera i en Joan Bartoll ens van explicar històries viscudes i narrades a la terra de Pillán.

Ens van presentar un documental en alta definició filmat l'agost-setembre del 2007 en què quatre esquiadors de muntanya van recórrer les regions xilenes del Bío-Bío,

Araucania i De Los Lagos, així com el Bariloche argentí, fent ascensions als volcans i cims més característics de la zona.

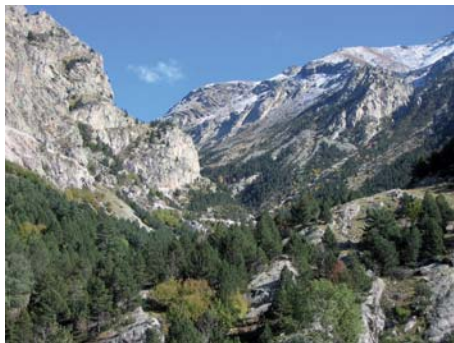
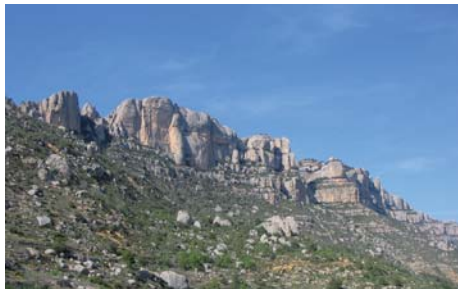
NORD-OEST D'ÀFRICA

El 12 de juny en Jepi Pasqual, n'Aureli Marrugat i en Txotxi ens van presentar un reportatge sobre el nord-oest d'Àfrica. Ells, que amb les seves motos s'havien endinsat a les sorres saharianes i a la sabana de Senegal i Mali, ens van explicar les seves aventures i desventures en una terra on tot és possible.

LA FI D'UNA ETAPA

El dia 24 de juliol vam presentar un audiovisual molt especial per a nosaltres, ja que era l'últim que coordinàvem. Era un resum de totes les activitats que s'havien portat a

terme durant tot el curs 2007-2008 a la secció de muntanya del CEG (cicles d'alta i mitja muntanya, esquí de muntanya, GR, cicle d'audiovisuals Buch i Parera, cursos...). I, per acabar, vam celebrar el final del curs amb un pica-pica.

AVANÇ

Esteu convidats als propers audiovisuals:

- Les ascensions de Verdaguer al Pirineu, **el 25 de setembre, a càrrec de Bernat Gasull.**
- Gavarnie - Bretxa de Rolan, **el 16 d'octubre, a càrrec de Jaume Asensio i David Moreno.**
- Perú, país de contrastos, **el 20 de novembre, a càrrec de Pere Artís, Munsta Padró, David Garcia i Marc Janeras.**
- Everest 2008, **el 18 de desembre, a càrrec de Xavier Arias i Xavier Aymar.**

Des d'aquí volem agrair la participació de tots els ponents, que ens han mostrat diferents indrets del món, propers i llunyans, que ens han fet sentir un munt de sensacions amb les seves narracions i les imatges dels seus viatges, i que ens han presentat diferents cares de la muntanya. També volem agrair a tots els que ens han fet suport i ens han ajudat, així com a tothom que ha assistit a les sessions.

Tots junts ens han ajudat i han valorat la nostra feina, i això ens ha animat a realitzar el Cicle durant dos anys i mig.

Per últim, agrair i animar el nou equip de coordinació format per l'Alba Artís, la Carme Rodríguez, la Laia Colomer i la Glòria Vidal, que segur ho faran de primera. Ja sabeu que estem a la vostra disposició per ajudar-vos en el que calgui.

I recordeu, si voleu col·laborar com a ponents podeu fer-ho saber enviant un correu electrònic (audiovisualsceg@cegracia.cat) o directament a l'Alba, la Carme, la Laia o la Glòria.

Gràcies a tots. Una abraçada.

Karen Malfrat, Àlex Duran i Núria Ferrer

Capiro Hospital
General de Catalunya

DIJOUS SORTIM

Durant aquest any s'ha anat consolidant el grup de **Dijous sortim**, amb una assistència variable, entre 3 i 8 companys. Hem fet diferents excursions per les comarques de Catalunya i alguna escapada més lluny (tresc al desert del Marroc, tresc al Nepal amb el Ceg, etc.).

Activitats fetes del gener al juliol de 2008:

Puig Cornado, des d'Alpens, pujant pel GR1 i baixant per Sta. Margarida (Osona)

Mura – puig de Balma –, torrent de Fontfreda – Mura (Bages)

PRC24 a Besalú (La Garrotxa)

Riu Glorieta (Baix Camp)

Ruta de les ermites (La Selva)

St. Andreu de Bancells (Osona)

Cingles de la Dòvia, Pratedip (Baix Camp)

Osor i Sant Miquel de Solterra (La Selva)

Vilada – Borredà – St. Sadurní de Rotgers (Berguedà)

Montgrony – La Covil – Costa Pubilla (Ripollès)

Ermites de Montserrat (Bages)

Ruta del Corb, Oliana (Alt Urgell)

Dorria – Fornells – Nevà i Planoles (Ripollès)

GR11 Planoles – Queralbs – Ribes (Ripollès)

Punta Barrina, cim comarcal de l'Alt Camp

Les Salines – Roc de Frausa (Alt Empordà)

GR 107 i 107-1, Molí de Feners – Font de la Bruixa – Molí de Feners (Berguedà)

Pic de la Dona – Bacivers (Ripollès)

Canigó (Conflent)

Travessa tres refugis (Ulldeter, Ras de Carançà i Coma de Vaca)

Ramon Izquierdo

Dijous d'excursió. Programa de sortides del quart trimestre de 2008

Contacte: Ramon Izquierdo i Roger Lloses

18 de setembre de 2008. **Requesens – Puig Neulós – Requesens (Serra de l'Albera, Alt Empordà), 6 h.**

25 de setembre de 2008. **Ruta Colls de Montserrat (Bages), 5:20 h.**

2 d'octubre de 2008. **Ruta de Sant Honorat (Peramola, Alt Urgell), 15 km, 4:20 h.**

9 d'octubre de 2008. **Volta al Pedraforca. PRC-124/SL11/SL3 (Berguedà), 18 km, 5 h.**

16 d'octubre de 2008. **PR-C42: Taradell – Castell – Puig Grifó – Enclusa – Puig l'Agulla – Vilalleons – Taradell (Osona), 15 km, 4:30 h.**

23 d'octubre de 2008. **Viladrau – Sant Segimon – Matagalls – Viladrau (Osona), 5:30 h.**

30 d'octubre de 2008. **Ascensió al Pedró dels Quatre Batlles (Solsonès), 19 km, 4:30 h.**

6 de novembre de 2008. **Canó de Valldarques (Coll de Nargó, Alt Urgell).**

13 de novembre de 2008. **El Montgrí: Bellcaire d'Emp. – Muntanya – Ullà – Castell – Sta. Caterina – Sobrestany – Bellcaire (Baix Empordà), 4 h.**

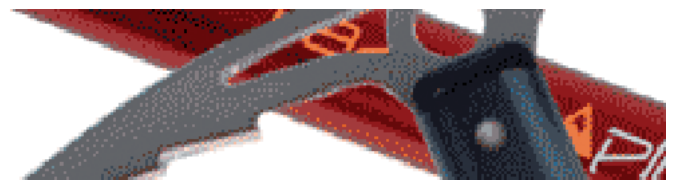
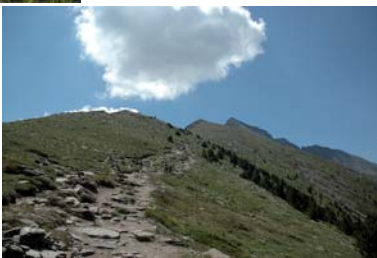
20 de novembre de 2008. **PR-C 162, Ruta del Sol Blau (Torrelles de Llobregat, Baix Llobregat), 20 km.**

27 de novembre de 2008. **Tossal de la Baltasana (1202,7 m, sostre comarcal) (Conca de Barberà), 6:30 h.**

4 de desembre de 2008. **Serra del Curull (1021 m) (Garrigues), 2:30 h.**

11 de desembre de 2008. **De Girona al santuari dels Angels (Gironès), 6 h.**

18 de desembre de 2008. **Sender de Sora: puig Cornador – Santa Margarida de Vinyoles (Osona), 18 km, 5 h.**

DIJOUS SORTIM Montserrat. Ermita de Sant Dimas

De feia temps ens cridava l'atenció l'ermita de Sant Dimas, encastada entre roques a sobre del Monestir de Montserrat, i com que està situada en el seu recinte, no s'hi pot accedir lliurement.

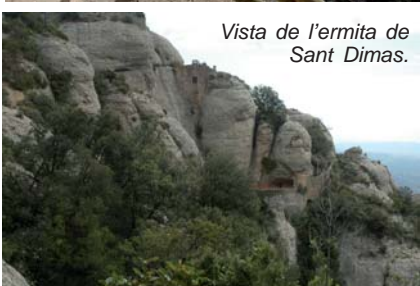
Ermita de Sant Joan.

Camí que passa per l'ermita.

Vista de l'ermita de Sant Dimas.

El grup en el mirador escoltant al Germà Martí Sas.

Pujant a la part més alta del turó on està l'ermita.

Varem fer unes gestions i finalment poguerem parlar amb el Germà Martí Sas, que és l'encarregat de l'ermita des del 1967, quedant en que ens obriria la porta per poder visitar-la el dia 10 d'abril a la 1 del migdia.

Començarem l'excursió des del monestir cap a l'ermita de Sant Miquel, passant per les de Sant Joan, Sant Onofre, Santa Magdalena, Santa Anna, Miranda dels Ermitans, Sant Benet i la Trinitat, acabant a la de Sant Dimas.

Ens va rebre el Germà Martí Sas que ens parlà de la història de l'ermita de finals segle XV, de Sant Dimas, de l'escultura de Martí Morros que hi ha al mirador, de dues creus en diàleg (la de Crist i la del bon lladre Sant Dimas), varem dinar dins l'ermita i en acabar, prenent café ens mostrà tota la documentació que va recollint sobre el Sant.

Acabarem cantant els goigs.

Agraïnt al Germà Sas la seva hospitalitat, varem continuar l'excursió per acabar al Monestir.

Hi participarem: Lluisa Heredia, Bernardo Funes del club

Madteam, Toni Prades de l'AEFF, i del CEG en Roger, l'Isidre amb el seu gos, Lluís Cosialls la Cristina i jo.

Ramon Izquierdo

10 d'abril de 2008

G I E

GIE: 50è aniversari

Torca del Carlista (-355 m)

Exploració a la sala subterrània més gran d'Europa i la tercera més gran del món

Dins dels actes de celebració dels 50 anys de la nostra secció d'espeleologia, aquest estiu ens vàrem plantejar dur a terme la visita a una cavitat prou important i representativa per les seves característiques espeleològiques i que, a més, tingués un interès o significat que simbolitzés l'esperit del nostre aniversari. Poc abans de l'estiu vam assabentar-nos que la Torca del Carlista també celebra el seu "50è aniversari", fet que vam considerar ideal per dur a terme la seva exploració.

La Torca del Carlista

La cavitat està situada en el terme municipal de Karrantza, a Biscaia, dins del Parc Natural d'Armañón. És un complex càrstic on es troba la cova turística de Pozalagua i la Torca del Carlista. No gaire lluny es troba també la Torca del Fascista, que davalla fins a 60 metres i sols és visitada pels espeleòlegs que s'equivoquen de boca en buscar l'altra Torca. Com que la del Carlista es troba dins d'un espai protegit, s'ha de demanar autorització a través de la Federació Catalana d'Espeleologia per poder-la visitar. El fet que estigui dins d'un parc natural l'ha salvat d'un projecte impulsat per l'Ajuntament de Karrantza que consistia en la construcció d'un túnel artificial que connectava la cova turística de Pozalagua i la gran sala de la Torca perquè també pogués ser admirada "pagant entrada", ja que en un punt de la sala són molt a prop. Això va portar grans moviments de gent en contra i el projecte ha quedat aturat.

Perfil de la torca del Carlista.
Topografia comparativa de la cavitat amb el Guggenheim de Bilbao.

La cavitat, que es troba gairebé al cim del Pico del Carlista, de 729 metres, arriba als -355 metres de profunditat. La seva bellesa de formacions la fan una cavitat molt interessant en aquest aspecte, però pel que realment destaca amb diferència i li fa adquirir un lloc destacable a nivell mundial és la gran sala GEV o sala Jon Arana, la sala subterrània més gran d'Europa i la tercera més gran del planeta. Les seves dimensions parlen per si soles:

- 520 metres de llarg x 240 d'ample i 125 metres d'alçada màxima.
- 4.000.000 m³ amb una superfície de 115.000 m².

A l'espectacularitat d'aquesta immensa sala s'hi afegeix el fet que s'hi accedeix pel mig del sostre. Des de la boca d'entrada a la cavitat es davallen 60 metres de pous verticals no gaire amples. Un cop al sostre de la sala i per davallar fins al terra s'ha de fer un ràpel volat i completament aeri de 90 metres d'alçada. És doncs un escenari que fa les

delícies dels espeleòlegs amants de les grans verticals i els espais gegantins. La cavitat continua des de la sala sense massa dificultats davallant per ressalts i àmplies galeries descendents fins a la cota més profunda.

La primera davallada fins a la sala la va dur a terme el 4 d'abril de 1958 l'espeleòleg basc Jon Arana Urkiola, que va ser qui es va atrevir a davallar amb electrons ara fa 50 anys fins al terra de la sala que porta el seu nom. En aquell temps va batre el rècord mundial de descens en vertical. Però sens dubte la gesta més important que ell ha fet mai va ser el passat 28 de juny de 2008 quan, als seus 81 anys i amb l'ajut dels seus fills i altres espeleòlegs de la Sociedad de Ciencias Espeleológicas Alfonso Antxia, va tornar a davallar fins a la sala amb motiu dels 50 anys complerts des de la primera davallada. En aquesta ocasió va deixar sobre una gran roca una verge d'Antigua i la karrantzana verge del Succés. Al mateix temps es va il·luminar amb 6.000 watts la gran sala i es va fer un reportatge fotogràfic. El fet de coincidir amb els anys de l'aniversari va ser el que ens va decidir a intentar fer-ne l'exploració. Tot rodó per a acomplir una aventura memorable i simbòlica.

GIE, exploració de la cavitat

El primer intent per anar-hi al mes d'agost es va truncar pel mal temps. Les previsions no eren gaire bones pel dia que pensàvem entrar-hi, s'anunciava molta pluja. Aquest és un factor a tenir molt en compte ja que aquesta cavitat té una important aproximació i es troba a 712 m d'alçada, pràcticament al cim del Pico del Carlista, fets que dificulten i poden fins i tot posar en perill l'exploració si un llamp impacta en els ancoratges i mosquetons que fixen les cordes utilitzades per davallar. Com que la cavitat és, a més, molt vertical, la pluja hi deu caure amb força al llarg dels pous i ha de ser bastant molesta.

Com que no es tornarà a tenir una oportunitat simbòlica com aquesta i ja s'acaba la "bona època" de temps, la Cristina i jo decidim anar a fer-la nosaltres dos sols. Pels dies que són és difícil que ens hi pugui acompanyar ningú més del GIE. Demanem el corresponent permís i el dia 5 de setembre al matí ens n'anem cap a Cantàbria. És un repte dur a terme l'exploració d'una cavitat com aquesta tots dos sols, ja que sent només dues persones obliga a transportar molt de pes de tot el material fins a la boca. A més, la instal·lació, el transport de material dins la cavitat i la desinstal·lació també es divideix entre menys. Ens tocarà treballar de valent. Les previsions tornen a ser de pluja però en un percentatge no tan alt com en l'intent anterior. Tot sigui pel 50è aniversari de la secció. S'hi ha d'anar. Ens hem estat entrenant de valent tot l'estiu i ens hi llancem amb ganes. Jo mateix hi havia estat feia uns 10 anys, i fins a la davallada del pou de 300 m de Cueto l'estiu de 2006 amb el GIE no havia viscut una experiència subterrània tan intensa com aquesta.

Després de 8 hores de viatge arribem al càmping de la Barguilla, en el terme municipal de Ramales de la Victoria, i com que el temps no és gaire bo ens instal·lem en un bungalow, una mena de caseta prefabricada que és tot un luxe per a nosaltres. Sort d'haver-la triat, ja que les dues nits va ploure de valent i ho hauríem passat malament dins d'una tenda. Aquella mateixa tarda i un cop instal·lats ens dediquem a preparar tot el material i la seva distribució: hem optat per fer servir les nostres motxilles grans de transport. Hem de repartir-nos 29 mosquetons amb les seves plaquetes per a espits, 269 metres de cordes, tot un joc de bagues, carbur de reserva, menjar d'atac, 4 litres d'aigua, roba d'exploració, el material personal, bidó estanc, etc. Portem també uns walkie-talkies que farem servir per buscar la

boca en cas que no la trobem i ens haguem de separar, i també per comunicar-nos en el gran volat de 90 m, ja que la reverberació de la sala ens pot dificultar l'entesa.

També portem una flauta travessera que tinc intenció de tocar dins d'aquest immens "auditori" natural, com ja he fet dos cops a la sala de la Grallera Gran del Corralot. Queda finalment tot distribuït i col·locat, i és en aquest moment que ens adonem que el pes de les motxilles pot ser un problema. De tornada a Barcelona, per curiositat, les vàrem pesar i pesaven uns 30 quilos cada una! L'aproximació pot ser dura de veritat. Arribem a tenir dubtes de si ens hem equivocat i podrem pujar, però encara que sigui xino-xano pujarem.

Aquella nit plou amb força i els nervis per l'endemà no em deixen dormir bé, tot i haver pres una pastilla per aconseguir-ho. A part del pes i de l'espectacularitat de la cavitat hi ha també el temps. Haurem vingut fins aquí per res?

Aproximació a la Torca

Dissabte ens llevem ben aviat, a les 6:30 h, i esmorzem. El temps no és bo però tampoc sembla que vulgui ploure, potser tindrem sort. Amb el cotxe i tot a punt ens dirigim cap a l'aparcament de la cova turística de Pozalagua, lloc des del qual es comença a pujar cap a la cavitat. Hi arribem en poc més de 20 minuts. L'itinerari més utilitzat és des del costat de l'entrada de la cova, d'on surt un corriol que et porta fins al "collado" de Valseca. Des d'aquí es puja entre agulles de lapiaz en direcció oest per un altre corriol força dret fins a una plana gran. Has de dirigir-te cap a la dreta fins a un mur de pedra que s'ha de grimpar per arribar a la part superior, on es troba la boca de la cavitat, poc abans del cim del Pico del Carlista (o pico Ranero en basc).

Així doncs, iniciem l'aproximació. Hem optat per deixar la flauta travessera, el seu volum i pes fan que decideixi no agafar-la. No podré tocar-la dins d'aquest auditori natural. Hauria hagut de ser més pràctic i fer com el Jon Arana, que al davallar fa poc als 81 anys va portar una harmònica, més petita i lleugera...

Agafem també els pals de caminar, que ens ajudaran moltíssim a pujar i a suportar el pes, tant de pujada com de baixada. Un cop amb les motxilles a l'esquena, comprovem l'èxit de dur les de transport: amb tot a dins, ben distribuït i les corretges ben regulades, el pes no es nota tant com si ho portéssim amb sacs incòmodes i mig per sobre del coll.

Iniciem la marxa molt lentament a causa del pes per un camí ple de llimacs negres que han sortit per la pluja de la nit i anem guanyant alçada a poc a poc. El GPS ens va marcant la ruta pels punts que li hem introduït, tot i que el coll és visible i el camí no té pèrdua excepte si baixa la boira. De tant en tant et trobes marques taronges. Arribem a una cruïlla amb un altre corriol que ve d'una corba de la carretera poc abans d'arribar a la cova turística. És des d'aquest punt per on vaig pujar jo fa anys, és l'altra ruta possible. Hem d'estar alerta a la tornada de no equivocar-nos, sobretot si és de nit.

Arribem finalment al coll, hem anat fent sense parar-nos, i veiem la pintada a la pedra que ens havien dit: "RAN", de pico Ranero. Ens enfilem cap amunt vers l'oest entre agulles de lapiaz i arribem al pla superior, on trobem una nova bifurcació: veiem el mur de pedra amunt a la dreta. Em vénen records, jo vaig pujar per aquí... El GPS marca correctament i ens hi dirigim: pujo primer la paret cercant les millors preses, però no és tan fàcil, ja que el pes de la motxilla molesta molt. Arribo a dalt i recordo part de l'indret. Intueixo la boca però moure's per allà és difícil: és un lapiaz incòmode que talla molt i s'ha d'anar amb compte. Arribo seguidament al que sembla un forat i... és la Torca del Carlista! El GPS "pita", a la pantalla el missatge "llegando a destino", quina precisió... "Ja hi SOOOOM!", crido a la Cristina. Hem trigat una hora, no està malament tenint en compte el pes que portem. Ens reunim, el temps és ennuvolat però no sembla que plogui, podem entrar. Hi ha, però, nerviosisme, sobretot quan penses amb el que tens sota els peus.

Entrada a la cavitat

Amb tot a punt i equipats de dalt a baix, els sacs carregats, els carburers plens, etc., iniciem la instal·lació i davallada de la cavitat del primer pou, no gaire ample. Instal·lem una corda de 80 metres i arribem al primer punt, que és una lleixa un xic inclinada a uns -20 metres. Aquí es munta un passamà i es continua per l'altre costat del pou. De moment, la cavitat tira avall però no es veu la sala, encara falten metres. El pou que segueix, que sembla la continuació del primer, és potser una mica més estret, toques paret i paret, les instal·lacions se succeeixen. Poc després la primera corda s'acaba i muntem la següent, una de 43 metres. Ens havien dit que fins a la cadena que serveix per a muntar la corda de 100 metres per a l'últim ràpel es necessiten 100 metres de corda; nosaltres en portem més però no la podem aprofitar del tot, esperem que arribi.

Continuem instal·lant i davallant, principalment amb ancoratges d'anella. La sala està cada cop més a prop i, mirant cap avall, el llum potent del frontal la busca en la vertical. Encara no es veu però ja notem com bufa. Finalment i passats dos fraccionaments més es veu, 10 o 15 metres més avall, que la cavitat s'obre pels costats. Les parets no estan molt separades, però a sota es veu un buit negre: és la gran sala GEV.

Miro cap avall intentant recordar on era la cadena l'altre cop que la vaig instal·lar i davallar fa anys i veig amb sorpresa que el nus del final de la corda penja sota meu uns 12 metres, és a dir, no estic segur que arribi fins la cadena. Hi ha l'opció d'empalmar corda "al buit" (en portem alguna més), però ens obligarà a passar un nus just abans del volat o abans de tocar el terra de la sala. Cap de les dues opcions és còmode i abans de fer res decideixo davallar fins al final i veure si la corda arriba o no a la cadena. Si no ho fa, ja tornaré a pujar i estudiar com ho fem. Aquest tram és també totalment aeri i s'arriba a la cadena sobre la seva vertical, amb el gran buit a sota. Per sort, a la corda li sobren uns

dos o tres metres però arriba i la puc instal·lar, un muntatge força rovellat format per una anella de ràpel unida amb cadena a dos ancoratges d'anella. Pel damunt i costats hi compto, almenys, uns quatre o cinc espits. La cadena costa de veure des de dalt i decideixo que quan pugi col·locarem un reflectant perquè es vegi millor. En aquest punt ja estàs totalment penjat. Instal·lo la corda de 100 m. El dia abans l'havíem preparada amb cura dins del sac perquè només hagués de lligar una punta a la instal·lació, poder-la desplegar tota fins a baix sense haver-la de tirar i poder davallar el ràpel amb la corda tota desplegada. El seu pes m'ajudaria a frenar i veure millor si arriba al terra. Munto, també, una instal·lació "psicològica": un espit damunt la cadena amb una baga que passa per l'anella, almenys si salta la cadena... millor no pensar-ho.

Amb tot a punt, el llum del carburer a potència màxima i la revisió que tot estigui ben col·locat, arriba el moment esperat i clau de l'exploració d'aquesta cavitat, i el que dóna sentit i renom a la Torca del Carlista: la davallada a la sala Arana o GEV pel ràpel aeri de 90 metres. 100 metres

penjant de corda pesen molt i costa passar-la pel davallador. Al crit de "Lliure!" la Cristina inicia el ràpel fins a la cadena mentre jo inicio el ràpel cap avall. Ella em cronometra el descens. Les sensacions són molt intenses. Davallats uns 3 o 4 metres, les parets se separen molt ràpidament en forma de campana, però les segueixes veient, a sota, un buit negre interminable. El rapelador Dresler frena molt bé pel pes de la corda mentre les parets es van separant a poc a poc. Al cap d'uns metres més, de sobte "desapareixen" i et trobes davallant enmig de la foscor absoluta, sense veure ni el terra ni les parets, com un viatge suspès en el no res, davallant cap a l'infinit, una experiència que no es viu enlloc més... Espectacular! Davallant lentament em miro de sobte les cames il·luminades per la llum del meu carburer, és l'única cosa que veig. Vaig mirant cap avall amb el llum potent del frontal elèctric però sols veig foscor, miro als voltants i també veig foscor, miro amunt i veig la llum llunyana de la Cristina que està rapelant fins a la cadena. Ens uneix una corda lligada a un punt, però sens dubte també emocions intenses que estem compartint en la nostra solitud...

Continuo davallant lentament perquè el rapelador no s'escalfi massa, i amb el llum "megaled" del frontal intueixo allí baix una gran roca, sembla que ja es comença a veure el terra. A poc a poc es va fent visible enmig de la foscor. Ja estic arribant. Veig la corda que s'amuntega al terra, sota els meus peus: és el "punt d'aterratge", al qual arribo finalment amb tres minuts i mig de ràpel. És com la sensació d'arribar a un altre planeta. El meu crit de "Lliure!" perquè davalli la

GRIFONE®

Cristina es projecta en l'infinit d'aquella immensitat. Prenem consciència d'on som, ella i jo, ningú més, a la tercera sala subterrània més gran del món. Tot i la impressió, ens sentim afortunats.

Ara li toca a la Cristina davallar. Ella haurà d'instal·lar un llum químic enmig del volat per poder localitzar la corda de tornada enmig d'aquella negror. Molts grups s'han perdut per la sala, de tornada, buscant la corda, més d'una hora i de dues, com ens van explicar companys de la federació. Tot i que l'itinerari per a continuar està bastant marcat amb fites, és millor prendre precaucions. Aquest cop la cronometro jo. Inicia el descens, jo la miro des de baix, assegut en una pedra. La visió del seu llum i les seves cames penjant projectant-se en la immensitat del sostre davallats els primes metres és espectacular: quina penjada més aèria! Encara prenc més consciència del que estem fent. Quan ja arriba a la part on les parets desapareixen, decidim que s'aturi i col·loqui a la corda el llum químic, un bastó que en trencar-se produeix una il·luminació verda. L'invent té èxit i des de baix es veu molt i molt bé. Continua rapelant lentament fins que als 13 minuts d'haver començat, "atterra" a la sala GEV. Som a -155 metres, ha anat tot molt bé. Ens parem uns minuts per "tocar terra" i descansar, han estat emocions molt intenses tota l'estona i ja teníem ganes de ser a peu pla. Hem trigat una hora i mitja, aproximadament, a arribar fins a aquest punt. L'emoció de tots dos allí baix, enmig d'aquella immensitat subterrània, ens desborda, són moments inoblidables.

Aquí ens trobem amb restes d'altres exploracions, uns guants força nous, dos ampolles de plàstic recollint aigua de degoteig i les dues verges, la d'Antigua i la del Succés, que Jon Arana va deixar aquí fa, tan sols, 2 mesos.

Formacions al final de la sala GEV

Verge de Karrantza al terra de la sala GEV

Ja més tranquils, recol·loquem el material, mengem una mica, preparem l'avitallament que ens endurem per a la resta de la cavitat i ens disposem a continuar. Fem previsions de temps. L'objectiu seria poder sortir amb llum de dia, ja que la tornada de nit pot ser molt complicada en haver de desgrimpar la paret de lapiaz amb les motxilles que portem, tot i que ja hem decidit que, si cal, muntarem un ràpel. Això ens dona unes 3 hores per a la resta de l'exploració. Molt just, però ho intentarem. Primer de tot ens orientem, és impossible enmig d'aquella immensitat saber per on s'ha de continuar. La brúixola ens ajuda a trobar la continuació, rumb 240. Ja ho teníem tot previst. Hem de creuar tota la sala per continuar per la galeria que arriba fins al punt més profund de la cavitat i no estàvem segurs de poder trobar senyalitzacions que ens hi duguessin. Tan bon punt iniciem la marxa ens adonem que la brúixola la farem servir poc ja que anem trobant fites que ens van marcant el

camí. Veiem també que la tornada serà fàcil perquè moltes de les fites tenen reflectants al darrere, és a dir, per a la tornada. La sala és una successió de blocs, alguns de molt grans, sense un camí evident. De vegades s'ha de buscar el lloc per on pujar o baixar. Amb unes dimensions com aquestes, de poc més de mig quilòmetre de llarg i gairebé 300 metres d'ample, costa molt orientar-se, i estem buscant contínuament les fites. Ens havien dit que també hi hauria fil guia, però nosaltres no en vàrem trobar ni rastre. Més tard, ja a Barcelona, ens assabentàrem que algú l'havia tret no feia gaire. El desnivell no és gaire gran en la primera part, però a poc a poc la sala comença a fer força baixada i la progressió per blocs es fa cansada. Quan ens girem encara veiem el llum químic penjat a la corda com un estel al cel nocturn. El potent led del frontal ajuda a trobar les fites, alguns cops se n'agrairia alguna més. Ens anem acostant al que sembla el final de la sala. El sostre, que feia molta estona que no vàiem, és cada cop més a prop i les parets laterals també. Ja hem deixat de veure el llum de la corda, però amb les fites i la brúixola la sabrem trobar altre cop. Aquí la baixada té força pendent i les fites no sovintegen, però anem seguint l'itinerari. La sala és cada cop més petita i la continuació per la galeria s'intueix. En començar a "veure" les parets i el sostre ens adonem de la bellesa de la cavitat on ens trobem: milers d'estalactites i espàrrecs pengen del sostre, columnes i estalagmites adornen l'indret. Tornem a tenir la sensació d'estar en un altre planeta. Hem arribat al final de la gran sala GEV. Són evidents, però, les destrosses de les voladures de la cantera de Pozalagua que hi ha al costat de la cova turística. Va ser l'obertura d'aquesta cantera que va permetre descobrir la bellesa de Pozalagua.

Estem una mica cansats, i el desnivell que estem fent és considerable. La tornada serà cansada i tenim en ment que només som dos per a desinstal·lar i recuperar tot el material. Arribem a un pas de dimensions més reduïdes però de gran bellesa i la continuació no és gaire clara. Tenim una gran colada descendent al davant i per precaució muntem una de les cordes que portem i posem un llum estroboscòpic per a la tornada. Aquest punt fa molt de pendent i aquí ens aturem. Contemplem un cop més colades trencades i estalactites que han caigut al terra per efecte de les voladures, per sort ja fa temps que es van acabar. Consultem la topografia i deduïm on som, ens queda encara un tros per arribar fins al punt final i no tenim clar el retorn pel cansament. Hem arribat a l'horari establert com a punt de retorn per a poder sortir just amb llum de dia. Hem anat una mica lents caminant. Ens notem una mica el cansament de l'aproximació amb el pes de les motxilles, i després de pensar-ho molt decidim tornar enrere. Hem fet uns -290 metres aproximadament, potser toquem els 300, és difícil de calcular. No volem arriscar la tornada i que pel cansament sigui un suplici.

Punt d'atterratge a la gran sala GEV després del volat de 90m.

El retorn el fem sense complicacions, la corda fixa instal·lada la deixem posada i arribem de nou a la sala. Aprofitem per anar fent fotografies, la cavitat s'ho val. Anem seguint les fites i reflectants de tornada i, de sobte, en passar un bloc,

allà dalt com un estel apareix el llum químic penjat de la corda al buit. És una sensació càlida, de retorn...

Tot i que el llum es veu contínuament, costa trobar el lloc per passar entre blocs, però abans del que ens pensem arribem de nou a la corda. Ens queden 155 metres d'avenc. Aquí planifiquem la logística de la pujada, no podem recuperar-ho tot des de la boca. Pujaré jo amb la punta del 100 lligada i aniré desinstal·lant. Des de la lleixa a -20 metres recuperarem la resta de cordes perquè pesin menys i les traurem totes des de la mateixa boca. Tenim l'esperança que a fora no ploqui.

Tornem a menjar una mica i ens preparam per pujar. Ens alliberem de pes i deixem el pot amb el carbur que portem de reserva en un lloc on algú que el pugui necessitar el trobi amb facilitat, i ens disposem a pujar. Comença la Cristina. Mentrestant, jo m'estiro al terra i vaig contemplant com puja lentament: de nou, la veig suspesa al buit, cada cop més amunt, i torno a admirar la verticalitat i espectacularitat del lloc. De sobte, tinc una visió que no havia vist mai sota terra: quan ja s'acosta al sostre, el llum fa un efecte de lupa i veig una imatge gegantina projectada al sostre de la sala: la corda i les seves mans remuntant amb el puny mentre puja, com una filmació en blanc i negre. Impressionant. Trobo a faltar la flauta travessera, quina llàstima no haver-la baixat, hauria estat màgic... tot no pot ser.

Replà a -20m del pou principal.

Un cop dalt crida "Ja hi sóc!". Miro el cronòmetre: ha trigat només 23 minuts a pujar els 90 metres, aturant-se per treure el llum químic. L'entrenament constant de l'estiu ha funcionat. Em toca a mi. Inicio la pujada lentament. Sento nostàlgia de deixar aquell indret, aquella sala subterrània gegantina, aquelles sensacions viscudes. M'enlairo i vaig mirant cap avall, una part de mi no vol marxar. Torno a envoltar-me de fosc, de pensaments, m'aturo un parell de cops a respirar fons, a obrir els braços i a sentir, la dringadissa del material es projecta en la immensitat de la sala com una

música que marca el ritme... és una experiència intensa que la Cristina també ha sentit molt a dins quan després parlem de tot el viscut. En 18 minuts arribo al capdamunt del volat. De nou a la cadena, toca desinstal·lar. Aquí poso una tira reflectant llarga envoltant la cadena perquè sigui visible des de dalt. Em lligo la punta del cent i continuo la pujada. La Cristina m'espera. Els primers metres són angoixants ja que a sota tinc sols uns tres metres de corda sense nus al final que pengen damunt aquell abisme negre altre cop.

A poc a poc i sense problemes anem desinstal·lant, arribem a la lleixa i recuperem fins aquí les dues cordes. Anem molt bé i ens sorprèn que no estiguem gaire cansats, les pastilles de glucosa ajuden. A fora encara és de dia i no plou i en poca estona més surt primer la Cristina i després jo. Són les vuit del vespre aproximadament, hem estat 8 hores dins la cavitat, i pel cantó nord s'acosta un front de tempesta que no té molt bon aspecte. A més, s'està fent fosc. Pensem en el retorn per aquell lapiaz, trobar el camí, desgrimpant la paret... Sense treure'ns ni la roba ni el material ho desmuntem tot el més ràpid possible, recollim

cordes i motxilles i iniciem el descens. Ens hauria agradat pujar al cim del Pico Carlista que es veu des d'allà mateix, però no podem. Arribem a la paret de baixada i tenim la corda a punt per si l'hem de muntar, però intuïm un corriol entre el lapiaz que ens porta per un pas de desgrimpada molt més fàcil i còmode que el de pujada. Ens

permet baixar amb les motxilles i sense muntar corda. Un cop al pla inferior, ens hem de dirigir altre cop cap al coll, entre moltes ovelles, i se'ns fa fosc. Sort de les fites. Un cop al coll comença a ploure poquet, el típic xirimiri, ja de nit. Aquí localitzem el camí i comencem a baixar cap el pàrking, però el camí de nit és una mica perdedor i connectem el GPS. Tenim el track guardat de pujada i l'anem seguint a la inversa: és una ajuda inestimable. També ho són els pals de caminar. Ens ajuden a reduir l'esforç a les cames i genolls.

En la ment tinc la cruïlla que porta a l'altre punt de la carretera, Sembla que hi arribem i el GPS ens ajuda a continuar pel camí correcte. De vegades sembla que perdem la traçada però el track ens indica que anem bé. Si sortim del camí podem anar directes a la paret vertical de la cantera de Pozalagua. El xim-xim és cada vegada més fort i fa que el terreny sigui més relliscós. Sort dels pals altre cop. L'aparcament il·luminat de la cova turística serveix de referència, i, finalment, sense complicacions, arribem al cotxe de nou.

Una vegada al càmping, després d'una dutxa i un bon sopar, queda la reflexió: hauríem pogut arribar al fons tenint en compte el nostre estat físic. Però no ens en penedim, ha estat encertat poder baixar la primera part del camí amb llum de dia. I la pluja... Si haguéssim continuat, ens hauria enganxat de ple, ja que poc després d'arribar al càmping es va posar a ploure de valent i ho va fer durant gran part de la nit. Baixar de la Torca de nit i amb pluja ha de ser força complicat.

L'endemà ens vam acostar fins a Socueva i vam xerrar amb uns espeleòlegs de Burgos que havien fet el mateix dia la travessa Tonio-Cañuela, van sortir ja de nit i els va enganxar una forta tempesta. Pensem que vam ser prudents i vam calcular bé les previsions de temps.

Amb aquesta exploració ja tenim una cavitat més en el llistat de 50 avencs de celebració: és la número 34. Ens en queden menys per assolir el repte del 2008 i donar per acabada una de les fites del 50è aniversari del GIE.

A la boca de la cavitat un cop realitzada l'exploració

Formacions a la galeria principal. (Foto Internet)

ACAMPADA

Les vacances d'estiu d'enguany s'han realitzat al **Càmping La Rouvière-Les Pins**, del poble de **Vagnas** (regió de l'Ardèche, sud de França). Vam ser un grup de 12 instal·lacions, amb uns 40 socis.

Vagnas està situat vora les gorges del riu Ardèche i el riu Céze, a prop del massís de Les Cévennes i els monts de l'Ardèche. Es tracta d'un entorn de muntanyes contrastades, amb bosc sobre terreny de granit, esbarzers amb flors, vinyes... Les muntanyes de les Cévennes són a l'est del Massís Central i ofereixen grans possibilitats per al senderisme.

En l'estada s'han realitzat visites als pobles de la contrada, com Vallon Pont d'Arc, Sampzon, Barjac, Vagnas, Labastide de Virac (catalogat com un dels més bonics de França), Vogüé i el seu castell de Vogüé, i Balazuc, amb unes boniques vistes panoràmiques del poble penjat a les roques.

Altres visites ens dugueren a les ciutats d'Avinyó i el seu castell, i Nimes.

També vam fer el seguiment del riu Ardèche per la cornisa, fins als pobles de Sant Martí d'Ardèche i Aigüèze.

Un altre dia férem, en grup, el descens en canoes per les gorges de l'Ardèche, fent un recorregut de 8 km. Es tracta d'aigües tranquil·les amb alguns petits ràpids, dins la grandiosa reserva natural del seu entorn. En el descens vam poder passar sota una de les curiositats naturals de l'entorn, el Pont d'Arc, arc majestuos esculpit per les aigües que obre l'entrada a la vall.

Al riu Céze hi ha uns paisatges esculpits per l'aigua que creen gorges calcàries, valls agrícoles i b o s c o s mediterranis. Allà ens banyarem, per després visitar el proper poble de Villanova sur Céze.

Aven d'Orgnac, amb una història anterior a 110 milions d'anys, està catalogat com un dels primers llocs d'interès de França. Aquest lloc natural és avui en dia una de les cavitats més grans del món, un espai excepcional de descoberta i conservació del medi soterrani. Grans i diverses formacions ens rodegen:

estalactites, estalagmites (en forma de "piles de plats"), columnes i banderes que sorgeixen arreu. Formades per material de calcita filtrat per la roca, avancen a un ritme d'uns centímetres per segle. La baixada ens dugué fins a 122 m sota terra; conforme baixàvem trobàrem en les formacions la pigmentació vermella deguda a òxids i matèries orgàniques transportades. També vam visitar el Museu de la Prehistòria.

Al Bois de Paiolive, bosc espès amb grandioses roques que evocuen formes, férem un parell de recorreguts a peu. Després visitarem el poble de Les Vans i el de Naves.

A la zona hi ha diversos museus dedicats a productes amb conreu proper. És el cas del Museu de la Lavanda (a St Reméze), que mostra el procés de destil·lació artesanal, el Museu del Bambú o el Museu de l'Oli, museus que alguns socis van visitar.

El dia 9 d'agost vam celebrar la tradicional Festa Major.

Agraïm les fotografies de Laura Castellà i Elsa Castellà, i les espectaculars fotografies aèries de Carles Nicolàs.

Aquesta secció convida tots els socis del Club el dia 5 d'octubre, ja que farem una sortida a la Serralada de Marina. Visitarem:

La fàbrica modernista de l'Anís del Mono, a Badalona. Dinarem a la casa de la Fundació Pere Tarrés, a la Conreria. A la tarda visitarem el monestir de Sant Jeroni de la Murtra.

Confirmeu la vostra assistència al taulell del Club o al correu següent: xmisas@gmail.com

Xavier Misas

MATAGALLS - MONTSERRAT (Fotos de Sergi Diaz)

Adherit a:
 Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya
 Associació d'entitats Excursionistes del Barcelonès
 Grup Alta Muntanya Espanyol

Federació Catalana d'Espeleologia
 Federació Catalana d'Entitats Corals

Membre Fundador de la Federació Internacional de Càmping i Caravàning
 Representant a Catalunya del Càmping Club de França

EDITOR: Club Excursionista de Gràcia
DIRECTOR: Guillem Martín i Brasó
CORRECCIÓ a carrec de:

UNIÓ DE FEDERACIONS
 ESPORTIVES DE CATALUNYA

a/e:cegracia@cegracia.cat
 web: http://www.cegracia.cat

Dip. legal: B.9720-1961

Imprès en paper ecològic

IMPRESSIÓ: Litografia Ochoa, S.L.